

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

1132418

**OBEC A OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V OBLASTI
SEPAROVANÉHO ZBERU ODPADU**

2011

Veronika Kollárová

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

**OBEC A OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
V OBLASTI SEPAROVANÉHO ZBERU ODPADU**

Bakalárska práca

Študijný program: Manažment rozvoja vidieckej krajiny a vidieckeho turizmu
Študijný odbor: 3.3.5. Verejná správa a regionálny rozvoj
Školiace pracovisko: Katedra práva, FEŠRR
Školiteľ: JUDr. Lucia Palšová, PhD.

Nitra 2011

Veronika Kollárová

Čestné vyhlásenie:

Podpísaná Veronika Kollárová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Obec a ochrana životného prostredia z pohľadu práva“ vypracovala samostatne a s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 10. marca 2011

Veronika Kollárová

PodĎakovanie:

Ďakujem pani Bc. Erike Hrnčárovej a pani Mgr. Lujze Balkovej, pracovníčkam Obecného úradu vo Výčapoch – Opatovciach, za poskytnutie písomných materiálov a informácií potrebných pre vznik mojej bakalárskej práce.

Najväčšia vďaka patrí mojej školiteľke JUDr. Lucii Palšovej, PhD. za pedagogické a odborné usmernenie, za podnetné rady, konzultácie, za trpezlivosť a podporu.

Abstrakt

Cieľom bakalárskej práce je komplexná analýza a zhodnotenie možností obce Výčapy – Opatovce v oblasti separovaného zberu odpadu. V práci sú vymedzené základné pojmy ako obec, životné prostredie, ochrana prírody, odpad a iné. Zameriava sa na popis jednotlivých druhov odpadov, na spôsob nakladania s nimi a povinnosti obce a jej obyvateľov vyplývajúce zo zákonov. Následne boli zvolené materiály a metódy potrebné pri vypracovávaní bakalárskej práce, navrhnuté vhodné riešenia a opatrenia, ako najlepšie eliminovať množstvo odpadov vznikajúcich na území obce Výčapy – Opatovce a znižovanie počtu čienych skládok. Touto prácou chceme poukázať na vedomé ohrozovanie fauny, flóry aj občanov, upozorniť na riziká vyplývajúce z nedostatočného separovania odpadu. Pozitívum tejto práce je v zhodnotení obce ako celku a k jej ochote a snahe zlepšiť naše životné prostredie.

Kľúčové slová: obec, životné prostredie, odpad, separovanie, čierna skládka

Abstract

Goal of this work is a comprehensive analysis and assessment of the possibilities the municipality Výčapy – Opatovce in separate waste collection. The paper contains definitions of basic concepts such as community, environment, nature protection, waste and others. It focuses on describing the types of waste, the method of dealing with them and the obligations of the village and its inhabitants under the law. They were subsequently selected materials and methods necessary for developing thesis, designed appropriate solutions and measures, how best to eliminate the amount of waste generated in the municipality Výčapy – Opatovce prices and reducing landfill. With this work we are aware of the threats pointed to the fauna, flora and citizens to the risks arising from inadequate waste separation. Positive aspect of this work is in the recovery community as a whole and to its willingness and efforts to improve our environment.

Keywords: community, environment, waste, separation, black dump

OBSAH

Obsah.....	6
Zoznam tabuliek.....	7
Zoznam použitých značiek a skratiek.....	8
Úvod.....	9
1 OBEC A OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA.....	10
1.1 Obec.....	10
1.2 Životné prostredie.....	11
1.2.1 Vymedzenie pojmu – odpad.....	12
1.2.2 Komunálny odpad – kompostovanie, recyklácia, skládkovanie, spaľovanie.....	13
1.3 Spôsob zberu KO a spôsob separovaného zberu.....	14
1.4 Zberné dvory, zberné nádoby.....	15
2 CIEĽ PRÁCE.....	17
3 METODIKA PRÁCE.....	18
3.1 Charakteristika skúmaného objektu.....	18
3.2 Metodika práce.....	18
3.3 Metódy.....	18
4 VÝSLEDKY PRÁCE.....	20
4.1 Analýza práv a povinností obce v oblasti nakladania s odpadmi.....	20
4.2 Obec Výčapy – Opatovce.....	22
4.2.1 Analýza a zhodnotenie separovaného zberu odpadu v obci Výčapy - Opatovce.....	23
4.2.2 Nakladanie s komunálnym odpadom.....	24
4.2.3 VZN obce č. 3/2004 o nakladaní s KO a DSO na území obce Výčapy - Opatovce.....	25
4.2.4 SWOT analýza.....	27
4.3 Zhodnotenie výsledkov získaných zo SWOT analýzy.....	28
5 NÁVRHY A OPATRENIA.....	30
Záver.....	31
Použitá literatúra.....	33
Prílohy.....	36

Zoznam tabuliek

Tab. 1	Demografia obce Výčapy – Opatovce	22
Tab. 2	SWOT analýza obce Výčapy – Opatovce	27
Tab. 3	SWOT analýza obce Výčapy – Opatovce	28

Zoznam použitých značiek a skratiek

ŽP	životné prostredie
KO	komunálny odpad
DSO	drobný stavebný odpad
BRO	biologicky rozložiteľný komunálny odpad
PO	právnická osoba
FO	fyzická osoba
SR	Slovenská republika
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
VZN	všeobecne záväzné nariadenie

Úvod

Prírodou môžeme nazvať každé miesto, ktoré sa vyvíja prirodzeným spôsobom bez zásahu antropogénnych činností, čiže bez priamej aktivity človeka. Ľudia si nevážia toto prírodné bohatstvo, zanášajú do prírody veľké množstvo odpadov, čím vznikajú rôzne čierne skládky. Vedome tak ohrozujú zdravie a život seba i iných, existujúcu faunu a flóru.

Bakalárskou prácou na tému „Obec a ochrana životného prostredia v oblasti separovaného zberu odpadu“ poukazujeme na možné riziká pri vedomom znečisťovaní životného prostredia.

Najviac informácií sme čerpali zo Zákona č. 409/2006 Z. z. o odpadoch, ktorý vymedzuje práva a povinnosti obce pri nakladaní jednotlivých zložiek odpadov. Obec je povinná uskutočňovať zber a separovanie odpadov najmenej dvakrát ročne. Spolupracuje tiež s rôznymi organizáciami ako mimovládny a verejnoprospešnými, za účelom predchádzania vzniku neriadených skládok a zníženia ich nebezpečnosti pre životné prostredie. Zo zákona jej tiež vyplýva povinnosť starať sa o odpady vznikajúce na jej území. Vytvára preto územný plán, podľa ktorého určí miesta na uskladnenie týchto odpadov. Obec vydáva všeobecne záväzné nariadenia platné pre všetkých obyvateľov žijúcich na jej území.

Cieľom bakalárskej práce je analyzovať a zhodnotiť možnosti obce Výčapy – Opatovce v oblasti separovaného zberu odpadu. Tento sme sa snažili dosiahnuť prostredníctvom použitia primárnych a sekundárnych zdrojov a metód, ktorými sú analýza odbornej literatúry, analýza obce Výčapy – Opatovce, metóda priameho rozhovoru, SWOT analýza a fotodokumentácia.

Mali by sme sa viac snažiť neznečisťovať svoje okolie, chrániť ovzdušie pred nebezpečnými výparmi spôsobenými spaľovaním zbytočného odpadu, ktorý by mal byť odvázaný na miesta na to určené. Z toho dôvodu by sme mali zveľaďovať našu prírodu, pretože len tak môžeme vytvoriť priestor vhodný pre zdravý a plnohodnotný život zvierat, rastlín, ale v prvom rade náš vlastný.

1 OBEC A OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1 Obec

Pojem obec môžeme charakterizovať z dvoch hľadísk. Prvé hľadisko hovorí o obci ako o základnom územnom samosprávnom celku a druhé hľadisko považuje obec za územné spoločenstvo občanov, ktoré má právo na samosprávu.

SOTOLÁŘ (2004) rovnako ako je uvedené v Ústave SR, charakterizuje, že obec je základom územnej samosprávy, je samostatným územným samosprávnym a správnym celkom Slovenskej republiky, ktoré združuje osoby s trvalým pobytom na jej území. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami.

BELAJOVÁ – BALÁŽOVÁ (2004) konštatujú, že samospráva je oprávnenie obcí a regiónov, ktoré môžu samostatne rozhodovať a uskutočňovať záležitosti úzko späté so záujmami obyvateľov žijúcich na jej území.

Podľa **MORAVČÍKOVEJ – KUČÍROVEJ (2003)** je samospráva neštátnym článkom systému verejnej moci s povahou administratívno-právnou, organizujúcou a mocensko ochrannou, ktorá zároveň disponuje rôznymi mocenskými nástrojmi (VZN, rozhodnutia na lokálnom území, rozhodnutia v právnom konaní).

GÉCIOVÁ (2002) definuje samosprávu spôsobom najdemokratickejším, teda občanmi žijúcimi na jej území, a v spolupráci so štátnou správou sa podieľa na zabezpečovaní celospoločenských záujmov.

HRBALOVÁ (2004) uvádza, že obec je najmenšou územnou samosprávnou a správnou jednotkou, združujúcou osoby na jej území, ktorých cieľom je starostlivosť a rozvoj daného územia.

KOŠIČIAROVÁ (2002) charakterizuje obec ako subjekt verejnej moci, ako

korporáciu združujúcu osoby s trvalým pobytom na jej území a ako právnickú osobu, ktorá hospodári so svojim majetkom a finančnými prostriedkami na základe podmienok ustanovených v zákone.

Podľa **Zákona NR SR č. 221/1996 Z.z.** je obec samosprávnym územným celkom a tiež právnym celkom, ak vykonáva štátnu správu podľa osobitných predpisov. Je právnickou osobou, ktorá vystupuje v právnych vzťahoch pod vlastným menom a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov. Obec môže vydávať všeobecne záväzné nariadenie, ktorým upravuje podrobnosti týkajúce sa nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi. Ide o právnu normu vydávanú orgánom samosprávy vo veciach územnej samosprávy a štátnej správy. Je platné pre všetky osoby a subjekty s pôsobnosťou na území určeného samosprávneho celku. VZN musí rešpektovať Ústavu SR, zákony SR a musí byť v súlade s princípmi právneho štátu.

1.2 Životné prostredie

Za prírodu môžeme pokladať územie, ktoré nevytvoril človek a mali by sme sa snažiť zachovať si ho, či už v mestách a obciach – len tak budeme môcť vytvoriť kultúrnu krajinu, ktorá má šancu prežiť.

V **čl. 44, ods. 3, 4 Ústavy SR** je uvedené, že každý občan SR má právo na priaznivé životné prostredie a zároveň je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo štátu. Nikto nesmie ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky. Štát by mal dbať o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ekologickú rovnováhu a o účinnú starostlivosť o životné prostredie.

Podľa **NOSKOVIČA (2003)** sa pod pojmom životné prostredie rozumie zložitá sústava vzťahov, v ktorej sa vyvíja a realizuje život ľudskej spoločnosti. Je to také prostredie, v ktorom sa prejavujú základné funkcie života organizmu. Ide o vonkajší svet organizmov, v ktorom má každý svoje vlastné prostredie a bez ktorého nemôže existovať. V tomto prostredí vznikol, vyvíja sa a rozmnožuje sa. Životné prostredie majú všetky živé aj neživé organizmy vrátane rastlín, živočíchov a ľudí.

LOPUŠNÝ (1999) charakterizuje životné prostredie ako verejný statok, ktorý nikto nevlasťní a jeho úžitky sa preto nesprostredkovávajú na trhu. Prírodné zdroje sú nadmerne čerpané a degradované hospodárskou sférou. Pod pojmom znečisťovanie ŽP sa chápe zanášanie takých fyzikálnych, chemických a biologických činiteľov do životného prostredia v dôsledku antropogénnych vplyvov, ktoré sú pre dané prostredie cudzorodé. Pod poškodzovaním ŽP sa rozumie zhoršovanie stavu prostredia a to znečisťovaním alebo inou ľudskou aktivitou nad mieru ustanovenú osobitnými predpismi.

NIGEL (2009) charakterizuje ŽP ako aplikovanú časť ekológie, ktorá zahŕňa súbor vonkajších vplyvov prostredia, ktoré pôsobia na človeka. Vo všeobecnosti môžeme životné prostredie chápať ako prostredie, ktoré umožňuje základné funkcie a prejavy organizmov, vrátane človeka. Môžeme ho tiež chápať z rôznych hľadísk, t. j. z hľadiska priestoru, z hľadiska látkovej a energetickej interakcie organizmu, z hľadiska kvantitatívneho aspektu osídlenia a z hľadiska časového.

Životné prostredie je prostredie, v ktorom sa vyvíja život, t. j. v ktorom žije nejaký organizmus. ŽP môžeme charakterizovať ako tú časť sveta, v ktorom je človek vo vzájomnej interakcii, ktorú používa, ovplyvňuje a ktorej sa prispôsobuje. Pôsobí hlavne na hospodársky blahobyt človeka a na jeho zdravotný stav, ale aj sociálne vzťahy, životný štýl, kultúru a estetické vnímanie.

1.2.1 Vymedzenie pojmu – odpad

Zákon č. 409/2006 Z. z. o odpadoch charakterizuje odpad ako určitú hnutel'nú vec, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je povinný sa zbaviť tejto veci. Jeho držiteľom môže byť právnická osoba alebo fyzická osoba, u ktorej sa tento odpad nachádza.

KOZÁKOVÁ – ZELENÁK (2007) charakterizujú odpad ako určitý vedľajší produkt vznikajúci z výrobnjej alebo nevýrobnjej činnosti, ktorý jeho výrobca alebo spoločnosť už nedokáže ďalej spracovať.

Podľa **SOLDÁNA – SOLDÁNOVEJ – MICHALÍKOVEJ (2005)** je odpad všetok nepotrebný produkt vznikajúci v dôsledku ľudskej činnosti v určitom čase, ktorej sa jej pôvodca zbavuje za účelom ochrany svojho zdravia a životného prostredia.

1.2.2 Komunálny odpad - kompostovanie, recyklácia, skládkovanie, spaľovanie

Komunálnym odpadom je odpad vznikajúci z činnosti fyzických osôb, právnických osôb a fyzických osôb – podnikateľov a obce, pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, parkov a cintorínov (**Zákon č. 409/2006 Z.z. o odpadoch**).

SKLENÁR (2007) uvádza, že pod pojmom komunálny odpad sa rozumie všetok odpad vznikajúci v obci pri čistení verejných priestranstiev a komunikácií, pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov, cintorínov a ďalšej zelene nachádzajúcej sa na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení.

SOLDÁN – SOLDÁNOVÁ – MICHALÍKOVÁ (2005) uvádzajú, že komunálnym odpadom sú organické a anorganické látky vo forme tuhého alebo polotuhého skupenstva. Vznikajú v domácnostiach, obchode a službách ako zmesi rôznych druhov odpadov.

Kompostovanie

Ide o biologicky riadenú výrobu humusu. Systém premeny organickej hmoty na kompost – organické hnojivo, zabezpečujú práve aeróbne mikroorganizmy, ktoré pre prežitie potrebujú kyslík (**VÁŇA, 2009**).

MOŇOK (2004) uvádza, že kompostovanie je najstaršou a najviac používanou metódou pri premene organického odpadu na minerálne hnojivo, čo neohrozuje podzemné vody v dôsledku pomalšieho uvoľňovania živín do pôdy.

Recyklácia

Je to šetrnejší spôsob k životnému prostrediu, pri ktorom sa zvyšky odpadov spracovávajú v ďalšej výrobe. Tie potom slúžia ako surovina pri získaní nových výrobkov. Najčastejšie recyklovanými odpadmi sú papier, sklo, plasty a iné (**SOLDÁNOVÁ, 2009**).

Skládkovanie

Zo **zákona č. 409/2006 Z. z. o odpadoch** vyplývajú povinnosti obyvateľov neuskladňovať odpad v iných zariadeniach a na iných miestach ako na to určených. Odpad pochádzajúci zo záhrad, parkov, cintorínov a verejnej zelene je zakázané zneškodňovať, možné je ho len zhodnocovať – kompostovať.

Spaľovanie

Podľa **TICHEJ – KANIANSKEJ (2002)** je spaľovanie veľmi zložitý proces, pri ktorom sa splyňujú a tepelne rozkladajú spáliteľné časti odpadu. Výsledným produktom môže byť čpavok, ťažké kovy, dechty a fenoly spôsobujúce rôzne alergény a rakovinotvorné bunky.

1.3 Spôsob zberu KO a spôsob separovaného zberu

Nakladanie s odpadmi sú činnosti zamerané na zber odpadov, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov a taktiež činnosti zamerané na starostlivosť miesta zneškodňovania týchto odpadov.

Podľa **Zákona č. 409/2006 Z. z. o odpadoch** je obec povinná uskutočňovať zber komunálneho odpadu a ustanovených zložiek komunálneho odpadu najmenej dvakrát do roka. Zberom odpadov sa rozumie zhromažďovanie, triedenie a zmiešavanie odpadov za účelom ich prepravy. Zariadenia na zber odpadov sú miesta ohraničené plotom alebo priestory, v ktorých sa vykonáva zber odpadov.

Obec je povinná informovať občanov o mieste – teda skládke odpadov, kde budú dané odpady zneškodňované, o zbernom dvore, spaľovni, kompostárni alebo inom zariadení, určenom na zneškodňovanie odpadov alebo jeho zhodnocovaní. Obec je tiež povinná zabezpečiť a umožniť zber odpadov a prepravu KO, ktoré vznikajú na jej území, určených na zhodnotenie a zneškodnenie vrátane zabezpečenia zberných nádob, ktoré zodpovedajú systému zberu komunálnych odpadov v obci a taktiež zabezpečenia priestoru, kam môžu občania odovzdávať zložky KO v rámci separovaného zberu. Povinnosťou obce je zaviesť separovaný zber papiera, kovov, plastov a skla.

Príručka **Priatelia Zeme (2004)** uvádza, že separovanie odpadu určené pre recykláciu a kompostovanie je v súčasnej dobe viac ako nevyhnutné. Recyklácia však nepredstavuje náhradu minimalizácie vzniku odpadu ani jeho opätovného používania – nasleduje až po vyčerpaní týchto možností. Poskytuje zničeným veciam, ktoré nie je možné opätovne použiť šancu, ako sa môžu stať zdrojom pre výrobu nových výrobkov, čím sa šetria prírodné zdroje, energia, množstvo znečistenia a finančných prostriedkov. Recyklovaním jednej hliníkovej plechovky môžeme ušetriť elektrinu potrebnú na chod počítača alebo televízie počas troch hodín. Recykláciou papiera znížime znečistenie ovzdušia a spotrebu energie takmer o 75 % a znečistenie vody o 35 %. Vytriedením 110 ton starého papiera a použitím na výrobu nového papiera by sme zachránili až 1 hektár lesa.

Podľa **DEMO, M. a kol. (2007)** sa v Slovenskej republike ročne vyprodukuje takmer 1,5 mil. ton komunálnych odpadov, čo v priemere predstavuje približne 300 kg KO/rok v prepočte na jedného obyvateľa. Zo vzniknutého komunálneho odpadu sa zhodnocuje len 14 % a to energeticky. Ostatné množstvo tohto komunálneho odpadu sa zneškodňuje metódou skládkovania odpadov.

RUSIČOVÁ (2010) konštatuje, že separovaním odpadu znižujeme jeho množstvo určené na skládkovanie a spaľovanie, čo sa javí ako šetrnejší a efektívnejší spôsob vo vzťahu k nášmu životnému prostrediu.

Podľa **GONDA, L. a POLLÁK, Š. (2009)** je najprirodzenejším spôsobom, akým vhodne naložiť s organickým odpadom, kompostovanie. Na kvalitný a ekologicky neškodný produkt môže byť spracovaný kuchynský a záhradný odpad, avšak odpad rozložený anaeróbnym procesom mikroorganizmami na humus – prírodné hnojivo, môže pôde vrátiť stratené živiny, o ktoré sme ju obrali napríklad pri pestovaní zeleniny a plodín.

1.4 Zberné dvory, zberné nádoby

Zberné dvory a miesta slúžia občanom, firmám a organizáciám na odborné a ekologické nakladanie s rôznymi druhmi odpadov. Pre občanov slúžia na bezplatné

uloženie odpadu z domácností, narozdiel od firiem a živnostníkov, ktorých odpad predstavuje produkt ich podnikateľskej činnosti, pre ktorých platia určité obmedzenia. Okrem zmesového komunálneho odpadu je v zberných dvoroch možné uložiť:

- objemový odpad (max. 200 kg/osoba za mesiac)
- drobný stavebný odpad (naviac 1m³/rok zadarmo),
- papier, lepenku, nápojové obaly, sklo a plasty (bez obmedzenia),
- biologicky rozložiteľný odpad (max. 50 kg/osoba za mesiac),
- elektrošrot (televízory, rádiá, sporáky, práčky, a pod., bez obmedzenia),
- kovový odpad (bez obmedzenia),
- drevený odpad (max. 200 kg/osoba za mesiac),
- pneumatiky (max. 4 ks/osoba za 6 mesiacov),
- nebezpečný odpad (autobatérie, monočlánky, žiarivky, a pod.)

MOŇOK, B. (2009) charakterizuje zberné dvory ako doplnok celoplošných systémov zberu jednotlivých zložiek komunálneho odpadu. V zahraničí sú zberné dvory prevádzkované ako ekodvory alebo recyklačné dvory. Vykonávajú v nich aj úpravu, spracovávanie a opravy súvisiace s predajom ešte použiteľných vecí (napríklad nábytok).

Podľa príručky **SPZ – Priatelia Zeme** je zberný dvor – centrum opätovného používania chápané ako miesto, kam môžu pôvodcovia týchto odpadov priniesť nepotrebné, ale funkčné veci. Tie sa následne po drobnej úprave ponúkajú na ďalšie využitie. Môžu nimi byť elektronika, oblečenie, knihy, nábytok a pod. Ich výhodou je, že slúžia pre pomoc sociálne slabším skupinám, vytvárajú nové pracovné príležitosti, napomáhajú znižovať množstvo odpadov a zlepšujú ekonomiku Zberného dvora.

2 CIEĽ PRÁCE

V súčasnosti sú odpady každodennou súčasťou nášho života a preto je dôležité naučiť sa nakladať s nimi čo najefektívnejšie.

Hlavným cieľom bakalárskej práce je zhodnotiť možnosti obce Výčapy – Opatovce v oblasti separovaného zberu odpadu. Teda preskúmať, ako obec nakladá s komunálnym odpadom a jeho zložkami a na základe dosiahnutých výsledkov navrhnúť vhodné možnosti a opatrenia pre zlepšenie stavu životného prostredia.

Pre dosiahnutie hlavného cieľa je potrebné určiť si parciálne ciele:

- analýza práv a povinností obce v oblasti nakladania s odpadmi,
- analýza a zhodnotenie separovaného zberu odpadu v obci Výčapy – Opatovce,
- návrh opatrení v oblasti nakladania s odpadmi v obci Výčapy – Opatovce.

3 METODIKA PRÁCE

3.1 Charakteristika skúmaného objektu

Obec Výčapy – Opatovce je vzdialená približne 16 km severne od okresného a krajského mesta Nitry, t.j. od centra vyššej urbanizačnej jednotky, v nadmorskej výške 155 m. Je situovaná v juhovýchodnej časti Nitrianskej sprašovej pahorkatiny na pravostrannej nive a terase rieky Nitra. Rozloha obce Výčapy – Opatovce je približne 1419 km² s počtom obyvateľov 2158. Východným okrajom obce preteká rieka Nitra a západným okrajom prechádza železničná trať. Blízkymi územiami obce Výčapy – Opatovce sú obce Jelšovce, Ľudovítová, Koniarovce, Dolné Lefantovce, Bádice, Podhorany, Čakajovce, Drážovce.

3.2 Metodika práce

Na začiatku bakalárskej práce bol vytýčený hlavný cieľ. Dôležité údaje potrebné k vypracovaniu bakalárskej práce sme získali z odbornej literatúry a štatistických údajov zaoberajúcich sa danej problematike. Materiály potrebné k vypracovaniu práce sme čerpali zo sekundárnych zdrojov: zo zákonov, z materiálov od Obecného úradu vo Výčapoch – Opatovciach, z publikácií, časopisov, internetových zdrojov venujúcich sa problematike odpadov a odpadového hospodárstva a z primárnych zdrojov, teda z osobného rozhovoru od pracovníkov Obecného úradu vo Výčapoch – Opatovciach.

3.3 Metódy

V bakalárskej práci boli pre dosiahnutie hlavného cieľa použité tieto metódy:

- analýza odbornej literatúry

Pre vypracovanie bakalárskej práce bola dôležitá analýza odbornej literatúry pre získanie potrebných informácií týkajúcich sa danej problematiky.

- analýza obce Výčapy - Opatovce

Pomocou tejto metódy bolo dôležité posúdiť, aký je aktuálny stav separovaného zberu odpadu v danej obci.

- metóda priameho rozhovoru

Dôležité údaje o aktuálnom stave danej problematiky boli získané na základe priameho rozhovoru s pracovníčkami Obecného úradu vo Výčapoch - Opatovciach. Cieľom bolo získať údaje o separovanom zbere KO a jeho zložkách v obci danej obci. Priamy rozhovor sa uskutočnil v mesiaci apríl. Údaje získané z priameho rozhovoru boli spracované prostredníctvom metódy analýzy a vedeckej abstrakcie.

- SWOT analýza

Na základe tejto analýzy sme určili silné a slabé stránky, príležitosti, ohrozenia obce vo vzťahu k separovanému zberu odpadu

- Fotodokumentácia

Táto metóda bola zvolená pre zdokumentovanie reálneho výskytu čiernych skládok a znečistených vodných tokov mimo obývaného územia obce Výčapy - Opatovce.

4 VÝSLEDKY PRÁCE

4.1 Analýza práv a povinností obce v oblasti nakladania s odpadmi

Základnou právnou normou a zároveň najvyšším zákonom v našej republike je **Ústava Slovenskej republiky**, ktorá jasne definuje: *„Každý je povinný chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo štátu. Nikto nesmie nad mieru ustanovenú zákonom ohrozovať ani poškodzovať životné prostredie, prírodné zdroje a kultúrne pamiatky“*.

Ďalšou normou upravujúcou pôsobnosť a povinnosti orgánov štátnej správy, obcí, právnických osôb a fyzických osôb v oblasti nakladania s odpadmi je **Zákon č. 409/2006 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov**. Uvádza, že obec je zodpovedná za usmerňovanie a činnosť v oblasti nakladania s KO (komunálnym odpadom) a DSO (drobným stavebným odpadom), ktoré vznikajú v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v jej správe a taktiež odpady vznikajúce pri údržbe verejnej zelene, parkov, cintorínov a ďalšej zelene nachádzajúcej sa na pozemkoch PO, FO a občianskych združení. Za účelom predchádzania vzniku odpadov a zníženia ich nebezpečnosti pre životné prostredie spolupracuje obec s rôznymi organizáciami a to mimovládnyimi a verejnoprospešnými, podnikateľmi, inštitúciami a taktiež so školami a záujmovými občianskymi združeniami.

Obec Výčapy – Opatovce je členom Ponitrianskeho združenia obcí pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi a spolupracuje s firmou ENVI – GEOS Nitra, ktorá zabezpečuje separovaný zber odpadov v 76 obciach Nitrianskeho regiónu.

Úlohami obce je predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich tvorbu, zhodnocovať odpady recykláciou, opätovným využitím alebo inými spôsobmi, ktoré umožňujú získavanie druhotných surovín, využívať odpady ako zdroj energie a zneškodňovať ich spôsobom, aby neohrozoval zdravie ľudí a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Obec je povinná zavedením vhodného systému zberu odpadov zabezpečiť alebo umožniť zber a prepravu týchto odpadov, ktoré vznikajú na jej území na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečiť zberné nádoby zodpovedajúce systému zberu KO v obci a zabezpečiť priestor, kam môžu obyvatelia obce odovzdávať zložky KO v rámci separovaného zberu. Taktiež je povinná zabezpečovať zber a prepravu odpadov na účely ich zneškodnenia a zhodnotenia najmenej dvakrát do roka.

Ďalšími normami zaoberajúcimi sa nakladania s odpami sú komunitárne predpisy vydávané Európskou Úniou, konkrétne: Nariadenie Rady č. 259/93/EHS, Nariadenie Rady č. 1420/1999/ES, Nariadenie Komisie č. 1547/1999/ES, Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2150/2002/ES. Okrem toho špeciálne pravidlá nakladania s niektorými druhmi odpadov upravené v osobitných predpisoch.

4.2 Obec Výčapy – Opatovce

Obec Výčapy – Opatovce je poľnohospodárskou a najsevernejšie ležiacou obcou Ponitria v nadmorskej výške 155 m. Rozloha obce je 1419 km² s počtom obyvateľov 2158. Prvá písomná zmienka o tejto obci bola už v roku 1239, avšak samotná obec vznikla až v roku 1888 zlúčením obce Výčapy a obce Opatovce. V stredoveku tu prevažovalo maďarské etnikum, ale prirodzenou migráciou a asimiláciou sa charakter obyvateľstva menil. V súčasnosti ho možno charakterizovať ako zmiešané maďarsko-slovenské jazykové prostredie.

Tab. 1
Demografia obce Výčapy – Opatovce (31.12.2010)

Ukazovateľ	Hodnota
Počet obyvateľov k 31.12.	2158
muži	1051
ženy	1107
Predproduktívny vek (0 – 14) spolu	343
Produktívny vek (15 – 54) ženy	595
Produktívny vek (15 – 59) muži	691
Poproduktívny vek (55+Ž, 60+M) spolu	522
Celkový prírastok (úbytok) obyvateľov spolu	30
muži	9
ženy	21

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

V obci Výčapy – Opatovce sa nachádza materská a základná škola, ktorá plní funkciu spádovej základnej školy. Veľký význam má výchova a vzdelávanie žiakov so špecifickými vývojovými poruchami učenia, ktorá sa vykonáva na základnej škole v bežnej triede alebo individuálne mimo tejto triedy.

Technická vybavenosť v obci – pošta, verejný vodovod, verejná kanalizácia, kanalizačná sieť pripojená na ČOV, rozvodná sieť plynu a vlaková zástavka.

V obci sa nachádza viacero predajní potravinárskeho a nepotravinárskeho tovaru,

mäsiarstvo, železiarstvo, stavebniny, kvetinárstvo, farský úrad, obecná knižnica, kino Zobor. Zo služieb je to kaderníctvo, manikúra, pedikúra, kozmetika, rehabilitačné centrum, projekčná činnosť, zariadenia pre údržbu a opravu motorových vozidiel, kovošrot. V obci je tiež lekáreň a zdravotné stredisko, v ktorom sú ambulancie všeobecných lekárov pre deti a dospelých a pre dospelých, stomatólog a gynekológ.

Dôležitou súčasťou obce je aj futbalové ihrisko a v súčasnosti už aj novovybudované multifunkčné ihrisko. V obci má tiež hlboké korene folklór, čo svedčí o existencii folklórneho súboru NEFELEJCS a speváckej skupine NÁDEJ.

4.2.1 Analýza a zhodnotenie separovaného zberu odpadu v obci Výčapy - Opatovce

Obec Výčapy – Opatovce neprevádzkuje vlastné zariadenia určené pre separovanie, znehodnocovanie a zneškodňovanie odpadov. Odvoz komunálneho odpadu, drobného stavebného odpadu, veľkoobjemového odpadu a zber jednotlivých druhov separovaných zložiek vykonáva firma ENVI – GEOS Nitra, s. r. o. so sídlom v Lužiankach. Vďaka svojej flexibilita a spoľahlivosti patrí medzi najvýhľadavanejšiu slovenskú spoločnosť. Na domácom trhu pôsobí už viac ako 17 rokov a je držiteľom troch certifikátov, a to Certifikát systému manažérstva kvality, Certifikát systému environmentálneho manažérstva a Certifikát systému manažérstva bezpečnosti a ochrany zdravia. Okrem služieb spojených s nakladaním odpadov a realizáciou KOH, poskytuje aj ďalšie iné služby, ako napríklad:

- preprava, triedenie, zneškodňovanie, znehodnocovanie a skládkovanie odpadov,
- recyklácia plastov a nakladanie s nebezpečným odpadom,
- separovaný a mobilný zber a zber TKO v obciach nitrianskeho regiónu,
- legislatíva v problematike odpadov a projekty odpadového hospodárstva.

Spoločnosť zabezpečuje všetko materiálno-technické vybavenie, potrebné pri nakladaní so vzniknutým odpadom, ako zberné nádoby na odpad a druhotné suroviny, skladovacie a lisovacie kontajnery a tiež zabezpečuje sklad nebezpečného odpadu s komplexným vybavením. Na požiadanie svojich klientov zabezpečí dostatočný počet pracovníkov na dotriedňovanie a interný transport odpadov. Pracovníci spoločnosti sú pravidelne preškolení, vzhľadom na ich materiálnu a technickú vybavenosť práce. Spoločnosť

prevádzkuje dve skládky na odpady, avšak nie na nebezpečný odpad. Prvá skládka sa nachádza v katastrálnom území obce Svinia v Prešovskom okrese, s celkovou kapacitou 50 000 ton. Táto skládka bola uvedená do prevádzky v roku 2007. V katastrálnom území obce Rišňovce – Rumanová nachádzajúce sa v Nitrianskom okrese, spoločnosť rozširovala kapacitu skládky až v troch etapách, z čoho I. etapa má kapacitu až 150 000 m³. Termín uvedenia do prevádzky bol v roku 2010.

Jedným z hlavných cieľov obce Výčapy – Opatovce je znižovanie množstva čiernych skládok, ktoré sa nachádzajú v obci a jej okolí a to pomocou pracovníkov verejno-prospešných prác alebo dobrovoľníkov.

Realizované projekty v obci Výčapy - Opatovce

Ako bolo už vyššie spomínané, obec Výčapy – Opatovce je členom Ponitrianskeho združenia obcí pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi, ktorého členmi je ďalších 76 obcí nitrianskeho regiónu. Toto združenie podalo projekt na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky s názvom: *Separovaný zber a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov*. Spomínaný projekt je už schválený a financovaný bude z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu. Zámerom tohto projektu je vytvorenie Kompostárne, ktorá bude slúžiť pre všetky okolité obce. Bude sa nachádzať na území obce Výčapy – Opatovce pri čističke odpadových vôd a samotná výstavba by sa mala uskutočniť koncom roku 2011.

4.2.2 Nakladanie s komunálnym odpadom

Podľa predpísaného harmonogramu vývozu komunálneho odpadu a separovaného odpadu v roku 2011, zabezpečuje obec Výčapy – Opatovce v spolupráci so spoločnosťou ENVI – GEOS Nitra, s. r. o. zber týchto zložiek odpadov:

- Veľkoobjemový odpad. Patrí sem: starý nábytok, šatstvo, koberce, pneumatiky, okná a dvere bez sklenej výplne. Zber tohto odpadu sa vykonáva 2x ročne.
- Papier a sklo. Medzi tento druh odpadu patria: noviny, časopisy, kartóny, kancelársky a iný papier, sklené výplne, sklené fľaše atď. Zber sa vykonáva 4x ročne, každé 3 mesiace.

- Zber PET fliaš sa vykonáva 6x ročne. Každá domácnosť má k dispozícii smetné vrecia určené na tento druh odpadu.
- Komunálny zbytkový odpad sa vyváža každé 2 týždne, teda 26x ročne.
- Zber nebezpečného odpadu sa uskutočňuje len raz ročne, a to v mesiaci máj - jún.

4.2.3 VZN obce Výčapy – Opatovce č. 3/2004 o nakladaní s KO a DSO na území Obce Výčapy – Opatovce

V súlade so Zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení môže obec vydávať všeobecne záväzné nariadenia týkajúce sa jej hospodárenia. Návrhy a uznesenia obecného zastupiteľstva sú zverejňované na úradnej výveske alebo internetovej stránke obce. Je platné pre celé územie Výčap – Opatoviec. Účinnosť nadobudlo 1.7.2004. Obecné zastupiteľstvo sa uznieslo na vydaní Dodatku č. 1 k Všeobecne záväznému nariadeniu Obce Výčapy – Opatovce č. 3/2004 dňa 19.11.2010 o nakladaní s KO a DSO. Účinnosť Dodatku č. 1 k VZN nadobudlo 1.1.2011.

Cieľom tohto VZN je úprava podrobností v oblasti nakladania s odpadmi, ochrana životného prostredia, ochrana života a zdravia obyvateľov obce. VZN upravuje spôsob zberu a prepravy KO a spôsob separovaného zberu jednotlivých jeho zložiek, nakladanie s DSO, taktiež miesta určené na ich ukladanie a zneškodnenie. V §2 Základných ustanovení sú vymedzené jednotlivé pojmy, ako pôsobnosť tohto nariadenia, charakteristiky jednotlivých druhov odpadov a taktiež vymedzuje pôvodcu a držiteľa odpadov. §3 VZN obce presne špecifikuje zložky komunálneho odpadu, ktorými sú:

- papier a lepenka,
- sklo a plasty,
- biologicky rozložiteľný odpad,
- zemina a kamenivo,
- zmesový komunálny odpad,
- odpad z čistenia ulíc a objemný odpad.

Komunálny a drobný odpad je možné ukladať len na miestach a lokalitách na to vyhradených, za ktoré sa považujú zberné nádoby a kontajnery. Povinnosťou občanov je

udržiavať čistotu a poriadok na miestach ich hromadného umiestnenia.

Na území obce Výčapy – Opatovce sa separujú papier, lepenka, sklo a plasty podľa vyššie spomínaného harmonogramu ich vývozu. Pre zber objemného odpadu obec informuje občanov v dostatočnom časovom predstihu o umiestnení veľkokapacitných kontajnerov na konkrétnych určených miestach. Držitelia DSO sú povinní tento odpad zhromažďovať mimo verejného priestranstva bezpečným spôsobom a na základe ich žiadosti obec zabezpečí kontajner na jeho vývoz. Opatrebované batérie, pneumatiky, akumulátory, odpadové oleje a iný nebezpečný odpad je zakázané zmiešavať s komunálnym odpadom, na čo sú obyvatelia obce výslovne upozornení aj prostredníctvom harmonogramu vývozu vydaným firmou ENVI – GEOS Nitra.

Výška poplatkov za prepravu, zber a zneškodňovanie KO a DSO je určená vo Všeobecne záväznom nariadení č. 4/2010 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Výčapy – Opatovce.

4.2.4 SWOT analýza

Obec Výčapy – Opatovce je dynamicky a všestranne sa rozvíjajúca obec. SWOT analýzu danej obce som si zvolila pre ľahšie a presnejšie oboznámenie sa s aktuálnym stavom obce Výčapy – Opatovce, v ktorej sú uvedené silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia.

Tab. 2

SWOT analýza obce Výčapy – Opatovce

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - výhodná geografická poloha - dobrá dopravná dostupnosť - kultúrne a prírodné bohatstvo - VZN o nakladaní s KO a DSO - VZN o miestnych daniach a miestnych poplatkoch za zber komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu - spolupráca s firmou ENVI – GEOS Nitra, s. r. o. a využívanie jej služieb - informovanie občanov o zbere odpadov - existencia a využívanie zberného miesta pre zelený a záhradný odpad - realizácia projektu Kompostáreň - výkup železného odpadu a farebných kovov	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočné postihovanie za vznik čiernych skládok - v obci sa nenachádzajú zberné nádoby na separovanie odpadu - chýbajúci zberný dvor na osobný vývoz stavebných sutí - nedostatočný počet kontajnerov určených na zber veľkoobjemového odpadu vzhľadom k veľkosti obce a počtu obyvateľov

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tab. 3

SWOT analýza obce Výčapy - Opatovce

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - tvorba projektov v oblasti separovania odpadov a celkového OH - využívanie fondov z EÚ - spolupráca s okolitými obcami - motivácia občanov k separovaniu prostredníctvom materskej a základnej školy vo forme finančných odmien - starostlivosť o životné prostredie a zeleň v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - znečistenie vôd a ovzdušia zo vznikajúcich čiernych skládok - nedodržiavanie všeobecne záväzných nariadení a legislatívnych predpisov obyvateľmi obce

Zdroj: Vlastné spracovanie

4.3 Zhodnotenie výsledkov získaných zo SWOT analýzy

Obec Výčapy – Opatovce sa snaží dbať o priaznivé prostredie svojich obyvateľov, o ochranu ich zdravia a životného prostredia. Na tento účel jej slúžia všeobecne záväzné nariadenia, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom obce. Pre vývoz a likvidáciu rôznych druhov odpadov má uzatvorenú zmluvu o poskytovaní služieb so spoločnosťou ENVI – GEOS Nitra a taktiež úzko spolupracuje s okolitými obcami, ktoré sa budú spolupodieľať na realizácii projektu kompostárne. Tento projekt bol podaný na MŽP SR z toho dôvodu, pretože na miesto určené pre vývoz záhradného odpadu pre obyvateľov obce Výčapy – Opatovce začali svoj odpad zväzovať aj obyvatelia z okolitých obcí a všetky práce a finančné náklady spojené s častým čistením tohto priestranstva pripadli na obec Výčapy – Opatovce.

Obec využíva prostriedky z fondov Európskej Únie, a to z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu. Z nich budú čerpané finančné prostriedky na realizáciu výstavby Kompostárne, avšak tento projekt bude z časti financovaný z rozpočtu obce Výčapy – Opatovce a okolitých obcí, pre ktoré bude táto kompostáreň slúžiť.

Na území obce a jej prilahlých priestranstvách existuje viacero drobných čiernych skládok, za vznik ktorých sú zodpovední samotní obyvatelia obce a rôzne právnické a fyzické osoby. Títo nielenže nedodržiavajú nariadenia obce a záväzné právne predpisy, ale svojim neuváženým konaním znečisťujú ovzdušie, vodné toky i samotnú pôdu. V konečnom dôsledku tak ohrozujú svoje zdravie a zdravie ostatných spoluobčanov. Držitelia odpadov – teda vlastníci súkromných pozemkov, na ktorých sa existujúce čierne skládky nachádzajú, sa k ich likvidácii stavajú častokrát ľahostajne. Na jednej strane nie sú pôvodcami odpadov, na strane druhej však vynakladajú málo úsilia na zabraňovanie vzniku čiernych skládok.

5 NÁVRHY A OPATRENIA

V obci sa nachádzajú menšie čierne skládky, ktoré svojim neuváženým konaním spôsobujú samostní obyvatelia prípadne obyvatelia okolitých obcí, ktorí však za takéto znečistenie územia obce nie sú postihovaní. Pokiaľ sa vinník zistí, obec to rieši len ústnym dohovorom. Z toho dôvodu by mala obec vo väčšej miere postihovať jednak pôvodcov a tiež držiteľov odpadov, pretože ohrozujú zdravie seba, svojich spoluobčanov a životné prostredie.

Na separovanie odpadov boli v obci zriadené viaceré zberné nádoby, napr. na sklo, papier. V súčasnej dobe tieto zberné nádoby chýbajú, na PET fľaše sú určené smetné vrecia, ktoré si musia obyvatelia obce zakúpiť. Papier a sklo sa nezhromažďujú, ich vývoz je zabezpečovaný individuálne a jednorázovo. Niektorí občania takúto separáciu nemajú ešte dostatočne zaužívanú, papier pália na svojich pozemkoch a sklo miešajú s ostatnými druhmi odpadov, čo sa zdá byť pre nich jednoduchšie. Obec by mala preto obnoviť zriadenie zberných nádob, aby sa tak zabezpečilo efektívne separovanie jednotlivých zložiek odpadov.

Pre väčšinu obyvateľov žijúcich v obci slovo separácia takmer nič neznamená a stavajú sa k danej problematike ľahostajne. Z tohto dôvodu by mohla obec vytvárať priaznivejšie podmienky pre separovanie odpadu a pre pochopenie dôležitosti separácie odpadov usporadúvať semináre zamerané na danú problematiku.

V minulosti boli na území obce taktiež vytvorené zberné miesta na odvoz drobného stavebného odpadu, stavebných sutí a veľkoobjemového odpadu, ktorých vývoz a likvidáciu zabezpečovala obec. Táto ich vývoz v súčasnosti realizuje prostredníctvom firmy ENVI – GEOS Nitra, ktorá 2x ročne pristaví do obce 2 kontajnery, čo však podľa mojej mienky nepostačuje na počet obyvateľov obce a kapacitu vyváženého odpadu.

Záver

S neustále sa zvyšujúcim počtom obyvateľov rastie aj počet odpadov na našej planéte, čo má veľmi nepriaznivé účinky na naše zdravie a taktiež na samotné životné prostredie. Na to nadväzuje aj téma mojej bakalárskej práce „*Obec a ochrana životného prostredia v oblasti separovaného zberu odpadu*“, čo však predstavuje len nepatrnú časť ochrany našej prírody.

V teoretickej časti sú komplexne popísané dôležité pojmy ako obec, životné prostredie, odpad a iné. Vymedzila som tiež práva a povinnosti obce v oblasti nakladania s odpadmi podľa Zákona č. 409/2006 Z.z. o odpadoch, a taktiež charakterizovala jednotlivé druhy odpadov. Táto časť sa venuje problematike separovania komunálneho odpadu a celkovým separovaným zberom – teda ako by mali správne postupovať obce pri plnení svojich povinností. Ďalej je uvedené, aké zberné nádoby môže obec umiestňovať na svojom území a na aké účely slúžia zberné miesta.

Druhá časť je zameraná na zhodnotenie možností obce Výčapy – Opatovce v oblasti separovaného zberu odpadu, čo bolo hlavným cieľom mojej bakalárskej práce. Najskôr bolo potrebné stanoviť parciálne ciele, ktorými sú celková analýza práv a povinností obce Výčapy - Opatovce v oblasti nakladania s odpadmi, analýza a zhodnotenie separovaného zberu odpadu v obci a návrh opatrení v oblasti nakladania s odpadmi.

Metodikou práce som sa zaoberala v tretej časti. Na začiatku je stručná charakteristika objektu skúmania – obec Výčapy – Opatovce a opis postupu pri vypracovávaní bakalárskej práce. Následne som zvolila metódy, medzi ktoré patrí analýza odbornej literatúry, analýza obce Výčapy – Opatovce, analýza priameho rozhovoru a SWOT analýza. Bakalársku prácu som vypracovala na základe primárnych a sekundárnych materiálov a tieto materiály a metódy boli použité pri zhodnotení výsledkov vlastnej práce.

Vo štvrtej časti sú priamo použité vyššie spomínané materiály a metódy, konkrétne na možnosti ich využitia a realizácie obcou Výčapy – Opatovce. V tejto časti je taktiež

spomínaná charakteristika VZN č. 3/2004 o odpadoch, ktoré vydávané obcou.

Na základe získaných výsledkov, SWOT analýzy a určenia slabých stránok a ohrození obce, som v piatej časti práce navrhla možné riešenia a opatrenia smerujúce k eliminácii nepriaznivých účinkov nedostatočného separovania odpadov a vzniku čiernych skládok na naše zdravie a celkové životné prostredie.

Použitá literatúra

1. BELAJOVÁ, A. - BALÁŽOVÁ, E. 2004. *Ekonomika a manažment územných samospráv*. Nitra: FEM SPU, 2004. ISBN 80-8069-458-3.
2. DEMO, M. a kol. 2007. *Udržateľný rozvoj. Život v medziach únosnej kapacity biosféry*. Nitra: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2007. ISBN 978-80-8069-826-3.
3. GÉCIOVÁ, M. 2002. *Základy a teória verejnej správy*. Košice: Univerzita P. J. Šafárika, 2002. ISBN 80-7097-492-3.
4. GONDA, L., POLLÁK, Š. 2009. Sliach má z kompostárne viacnásobný úžitok. In: *Obecné noviny*, roč. 19, 2009, č. 18, s. 21.
5. HRABALOVÁ, S. 2004. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. 1. vydání*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. ISBN 80-210-3356-8.
6. KOŠIČIAROVÁ, S. a kol. 2002. *Právo životného prostredia*. Šamorín: HEURÉKA, 2002. ISBN 80-968567-5-8.
7. KOZÁKOVÁ, L. - ZELENĀK, F. 2007. *Odpady a nakladanie s nimi*. Košice: Rastislav Mantič – WILLCOM, 2007. ISBN 978-80-8073-849-5.
8. LOPUŠNÝ, J. 1999. *Životné prostredie*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 1999. ISBN 80-8055-331-9.
9. MOŇOK, B. 2004. *Komunitné kompostovanie*. *Biom.cz* [online]. 2004-01-05 [cit. 2011-02-13]. Dostupné na internete: <<http://biom.cz/cz/odborne-clanky/komunitne-kompostovanie>>. ISSN 1801-2655.

10. MOŇOK, B. 2009. *Kampaň na rozvoj kompostovania na Slovensku*.
[cit. 2010-12-08]. Dostupné na internete: <<http://stary.biom.cz/mag/16.html>>.
11. MORAVČÍKOVÁ, D. - KUČÍROVÁ, D. 2003. *Rurálna sociológia*. Nitra: SPU, 2003.
ISBN 80-8069-153-3.
12. NIGEL, L. 2009. *Vratme se k rozumu*. Praha: Dokořán, 2009.
ISBN (EAN) 9788073632427.
13. NOSKOVIČ, J. 2003. *Ochrana a tvorba životného prostredia*. Nitra: Slovenská
poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2003. ISBN 80-8069-263-7.
14. RUSIČOVÁ, Z. 2010. Separovaný zber ako nástroj znižovania environmentálnych
rizík. In *Odpady, minimalizácia, zhodnocovanie a zneškodňovanie*, 2010, roč. X., 2010.
ISSN 1335-7808.
15. SKLENÁR, Š. 2007. *Študijný materiál k predmetu Odpadové hospodárstvo* [online].
2007, [cit. 2011-03-20]. Dostupné na internete: <[http://fzki.uniag.sk/02Faculty
Structure/02Departments/KKPPU/01Education/sklenar.folder/](http://fzki.uniag.sk/02FacultyStructure/02Departments/KKPPU/01Education/sklenar.folder/)>.
16. SOLDÁN, M. - SOLDÁNOVÁ, Z. - MICHALÍKOVÁ, A. 2005. *Ekologické
nakladanie s materiálmi a odpadmi*. 1. vydanie. Bratislava: Vydavateľstvo STU,
Bratislava, 2005. ISBN 80-227-2223-5.
17. SOLDÁNOVÁ, Z. 2009. *Odpady*. 1. vydanie. Trnava: Tlačové štúdio Váry pre MTF
STU v Trnave, 2009. ISBN 978-80-89422-04-3.
18. SOTOLÁŘ, J. 2004. *Príručka starostu obce. Rukoväť samosprávy*.
Košice: SOTAC, s. r. o., 2004. ISBN 80-968356-9-6.

19. TICHÁ, E. - KANIANSKA, R. 2002. *Odpad – Teoretická a metodická príručka pre učiteľov základných škôl*. Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica. 2002. ISBN 80-88850-53-3.
20. VÁŇA, J. 2009. *Kompostování bioodpadu je technologií trvale udržitelného života*. In: *Biom.cz*. [cit. 02.02.2011]. Dostupné na internete: <<http://biom.cz/cz/odborne-clanky/kompostovani-bioodpadu-je-technologie-trvale-udrzitelneho-zivota>>.
21. *Všeobecne záväzné nariadenie č. 3/2004 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území Obce Výchapy – Opatovce*. Dostupné na internete: <http://www.vycapy-opatovce.sk/vzn.phtml?id_menu=24657&module_action_54051_id_vzn=2477#m_54051>.
22. Zborník zo seminára.2009. *Triedenie a recyklácia odpadov – súčasť nášho každodenného života*. Košice: Priatelia Zeme – SPZ, 2009. Dostupné na internete: <<http://www.priateliazeme.sk/spz>>.
23. *Odpady*. *Priatelia Zeme – SPZ*, 2004. Košice. [cit. 2011-03-07]. Dostupné na internete: <<http://spz.sk>>, <<http://nulovyodpad.spz.sk>>.
24. *Ústava Slovenskej republiky, č. 460/1992 Zb.* Tretie vydanie. Bratislava: Kancelária Národnej rady SR, 2004. ISBN 80-89052-20-7.
25. *Zákon NR SR č. 221/1996 o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky*.
26. *Zákon č. 409/2006 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov*.

Prílohy

Príloha 1

Zberné miesto pre uskladnenie záhradného odpadu a miesto budúcej Kompostárne v katastri obce Výčapy - Opatovce

Zdroj: Vlastné spracovanie

Príloha 2

Znečistený vodný tok pri ihrisku v obci Výčapy - Opatovce

Zdroj: Vlastné spracovanie

Príloha 3

Čierne skládky na pozemkoch Poľnohospodárskeho podielníckeho družstva v katastri obce
Výčapy - Opatovce

Zdroj: Vlastné spracovanie